

RÉGÉSZETI DOLGOZATOK

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem

Régészeti Intézetéből

6
Ser. II. No. 1.

DISSERTATIONES ARCHAEOLOGICAE

Ex Instituto Archaeologico Universitatis

de Rolando Eötvös nominatae

Budapest, 1972.

Kiadja:

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem

Régészeti Tanszéke

Szerkesztőbizottság:

LÁSZLÓ GYULA

MÓCSY ANDRÁS

BÓNA ISTVÁN

Technikai szerkesztő:

VERONYI GÁBOR

Felelős kiadó:

László Gyula

- 3 -

Banner János búcsuztatója

/1888-1971/

"Ysa, pur es chomuv uognuc..."

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem nevében búcsúzóan aranydiplomás doktorunktól, a több kitüntetést kapott volt kollégától s külön a Régészeti Tanszék nevében is tisztelegve állunk egykori tanszékvezetőnk, Banner János hamvait magabazáró urna előtt.

Szerette Alföldjén hány őskori urnát tárt fel s magyarázott hozzáértéssel és türelemmel az ásatásokon érdeklődőknek, vagy figyelő hallgatóinak, s most ime az ő hamvai is urnába kerülnek: "ysa, pur es chomuv uognuc...". Nagy tumulus lenne méltó hozzá: tölgyfagerenda sírral, mint a régiek vezetőinek, akiknek hagyatékát annyi szeretettel rendszerezte - jól emlékszem - még negyven fokos melegben is a szegedi múzeum fülledt padlásterében. Rendszerezett, rendezett. Ha valaki, akkor ő megvalósította életében a rendet, a világosságot. Abban a hitben élt, hogy a múlt régenholt embereinek hagyatékában is rend volt s a mi feladatunk éppen ennek feltárása, felismerése és magyarázata. Lehet-e nyugodtabb életet élni annál, mint aki úgy érzi, hogy a még megoldatlan dolgokra az idő és a tapasztalat végül is világosságot derít, csak lankadatlan szorgalommal kell kihasználnunk munkánkat. Mert a rend tisztelete - szinte már hite - mellett ez volt a második dolog, amelyet önmagától s tanítványaitól egyaránt megkövetelt: a szorgalom lelkesedését, a teljességre törekvő gyűjtőmunkát s az ezeken alapuló értelmezést. Az újabb magyar őskortudománynak két nagy halottja egymást egészítette ki: a korán elment Tompa Ferenc nagy történeti perspektívái átszövődnek az aprómunka művészenek, Banner Jánosnak pontos ténymegállapításaival. Ő maga is így gondolkozott

magáról, ha néha szóbakerült kettőjük kapcsolata.

Rendszeretét és soha nem lankadó munkásságát minden ízében áthatotta a becsület és tisztesség józan hitvallása. A legnehezebb időkben is példamutató bátorsággal mondta ki, amit igaznak ismert meg, amit elmondani kötelességének érzett. Ezt az igazságszeretetet mint Pósta Béla kolozsvári tanítványa kapta örökségként s hiven őrizte Makón, Jászberényben, Szegeden s végül Egyetemünkön, az ország fővárosában is. Tudományos munkásságának is ez szerzett hitelt s ez szerzett neki megbecsülést idehaza éppen úgy mint a nagyvilágban.

Most elment az egykori jóbarátok Móra Ferenc, Juhász Gyula, Tompa Ferenc után. De él ő az eljövendő korok középeurópai ősrégészetében. Emléke legyen áldott!

László Gyula

Oroszlán Zoltán sirjénál

/1891-1971/

Egyetemünk Régészeti Tanszéke nevében búcsúzom egykori tanszékvezető professzorunktól, szeretett barátunktól Oroszlán Zoltántól. Szemét megilletődve, szeretettel csukta le a rózsaujú hajnal, a heosz rhododaktülosz. A gyengéd nővér köszönte meg ezzel az utolsó simogatással azt, amit az antik görög szellem életbentartásáért tettél.

Az ember életéhez hasonul. Észrevétlen, szinte rejtve kapnak benne formát hivatásának szépségei s lassan már el sem tudjuk választani a kettőt egymástól. Ez történt veled is Zoltán bátyám. Most itt állnak sirod körül szeretteid, tanártársaid, tanítványaid, de itt állnak az olimpiai istenek, a fellegtorlaszoló Zeus, a tinószemü Héra és társaik, itt állnak a héroszok, az erdők nimfái, satyroszai és fél-nivaló kentaurjai és siratják benned barátjukat, aki egész életét arra áldozta, hogy ünnepelje szépségüket. Itt vannak a moirák is, sorsod kérlelhetetlen irányítói. Vajjon ki lesz vezetőd Hádész sötét terein, talán Vergilius, vagy valamilyik nagy görög szobrász lesz kegyes hozzád?

Szép életed volt! Akik reád emlékeznek, azokban emléked idéztekor felderengenek az olimpiai Zeus templom timpanonjának szobrai, a feledhetetlen Pheidias, és ott lobog a kandelláberek lángjával együtt könnyes szemük káprázatában a szamothrákái Niké szélfútta leple. Most elmentél Te is szeretett görög vázáid és Tanagraid közé. Gondolatban egy szép, fehér lekythoszt helyezünk sirodra.

Hányszor magyaráztad tanítványaidnak a temenoszok művészetét, s olvastad görög és latin sirfeliratait. Most ezek